

La pruvo de utileco dependos de la kvalito de fakaj terminaroj kaj ilia scienca rekono. La sekvaj necesaj periodoj evoluigoj jam aŭtomate: utileco – bezoneco – neevitebleco. Se ni pruvos la utilecon, la mondo mem rekonos bezonecon de uzado de E-o, kaj fine ĉiu homo sentos neeviteblecon lerni ĝin por ke li povu facile internacie interkompreniĝi. Prof. Waringhien, tiama prezidanto de Akademio de Eo en la jaro 1971 diris pri registraroj: La lingvon internacian ili oficialigos ĝuste kiam ĝi ne plu bezonos ilian agnoskon, ĉar ĝi jam estos uzata de ĉiuj homoj kaj sur ĉiu kampo. - ing Tuma daŭrigas: ni ne devas iam forgesi, ke Eo estas artefarita lingvo aposteriora. Ni devas eluzi enorman vortprovizon kaj terminaron de ĉiuj vivantaj kaj mortaj naciaj kaj artefaritaj lingvoj. Por ĉi tiu laboro ni devas eluzi la plej modernajn komputilajn eblecojn.

Dŭkaz uĝiteĉnosti spoĉiva v kvalite odborných slovníků a jejjich vedeĉkem uznání. Dalí poĉrebna obdobi budou se vyvijet automaticky: uĝiteĉnost - poĉrebnost – nevyhnutelnost. Jestliĝe dokazeme uĝiteĉnost, svět sám uzná poĉrebnost uĝiti E-a, a koneĉne kaĝdy ĉlovek bude ĉitit nevyhnutelnost se mu uĉit, aby se mohl snadno mezinárodně dorozumívat. Prof. Waringhien, tehdeĝi prezident Akademie Ea v r.1971 řekl o vládách: Mezinárodní jazyk ony uznaji právě tehdy, aĝ uĝ Esperanto nebude poĉrebovat jejjich uznání, poĉtoĝe uĝ bude uĝivano všemi lidmi všech oborů. - Ing Tuma poĉraĉuje: Nesmíme nikdy zapomínat, ŝe Eo je umělý jazyk následný. Musíme vyuĝit ohromne zásoby slovní a terminařu všech jazyků ŝivych i mrtvych, narodnich i umelych. Pro tuto praci musime vyuĝit nejmodernejsich poĉitaĉovy moĝnosti.

KIEL ENKONDUKI ESPERANTON EN LERNEJOJN?

JAK ZAVEST ESPERANTO DO ŜKOL?

Ĝi estas temo ofte diskutata. Kial ni lernu Eon, se la ŝtato ne volas realigi devigan instruadon en lernejojn? Post la novembra velura revolucio kaj post tuja publika deklaro por ĝia subteno la unua fardo de nia ĈEA-komitato estis ripetata peto al ministerio de lernejaferoj permesi la instruadon. La rezulto de traktado kun tiama ministro Adam aspektas iom magre: ni povas instrui Eon kie ĝi estas postulata kiel objekton de interes-rondetoj dum postlerneja okupo. Ni devas paciĝi kun la fakto kaj cerbumi kiel eluzi ĝin. Ni havas ne tiom da instruistoj, ke ni povu instrui Eon kiel devigan objekton. Multaj eĉ opinias, ke estus katastrofo, se la ministro permesus la instruadon kaj ni devus poste proklami, ke ni ne kapablas plenumi.

Je to ĉasto diskutovaný námět! Naĉ se máme uĉit Eu, jestliĝe stát nechce realizovat povinnou výuku na ŝkolach. Po listopadové sametove revoluci a okamĝitem prohlášení našeho ĈES-výboru za jejji podporu, prvním ĉinem byla opakovaná ŝadost ministerstvu ŝkolstvi povolit vyuĉovani. Výsledek jednání s tehdeĝim ministrem Adamem vypadá troĉu hubené: muĝeme vyuĉovat esperantu kde je ŝadano jako předmětu zajmovych krouĝku mimoškolního vyuĉovani. Musíme se smirit se skuteĉnosti a přemýšlet jak ji vyuĝit. Nemáme tolik uĉitelu, abyĉhom mohli vyuĉovat Eu jako povinnému předmětu. Mnozí se dokonce domnivaji, ŝe by bylo katastrofou, kdyby byl býval ministr povolil vyuĉovani a my museli prohlásit, ŝe to nemuĝeme splnit.